

29

УМАНСЬКА МІСЬКА РАДА НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

15.04.96 № 217

Про герб, прапор та печатку міста Умані.

Розглянувши матеріали, подані конкурсною комісією по розробці проєкта герба, прапора та печатки міста Умані,

Беручи до уваги висновки, рекомендації, що ґрунтуються на наданих матеріалах,

Виконком міської Ради народних депутатів **в и р і ш и в:**

1. Погодитись з пропозицією конкурсної комісії щодо герба, прапора та печатки міста.
2. Затвердити символіку, опис та положення про вищеназвані атрибути /додаток № I-6/.
3. Дане питання винести на розгляд чергової сесії Уманської міської Ради народних депутатів.

Голова виконкому *C*

Ю.І.Бодров.

Секретар виконкому

С.П.Ліпінська.

ПОГОДЖЕНО:

Перший заст. голови Ради по виконавчій роботі

V.I.
В.І.Мелас.

Гол. архітектор міста

Ю.І.Єгоров.

З ІСТОРІЇ МІСЬКОГО ГЕРБА

УМАНІ

Міські герби виникли в Західній Європі в епоху середньовіччя на певному історичному етапі еволюції міста. Вже тоді вони виконували роль символу місцевого самоврядування, зовнішнього атрибуту особливих юридичних прав та привілеїв жителів міста, пізніше - розпізнавального знаку міста як територіально - адміністративної одиниці .

На території українських земель міські герби з'явилися у зв'язку з поширенням Магдебургського права .

Впродовж XVI-XVIII ст. його набули й чимало міст Середнього Подніпров'я. До прикладу: Чигирин, Звенигородка, Канев, Черкаси. На жаль, до сьогодні не виявлено історичних матеріалів, які б свідчили про надання місту Умані привілею на Магдебургію, як це сталося з сусідніми поселеннями. Зважаючи на важливу роль міста та його географічне розташування у воєнному плані, можна висловити припущення про можливість такого надання.

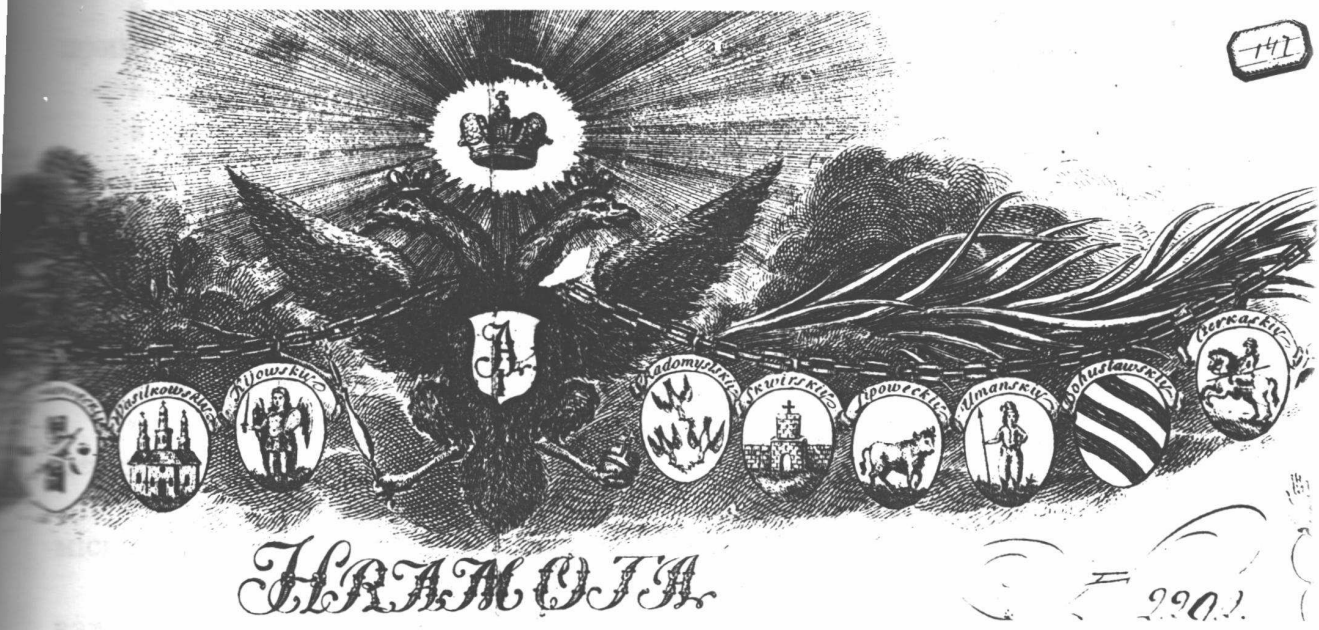
Адже, як зазначалося в королівських привілеях про надання містам Магдебургського права, пільги мешканцям міст надавалися саме з тим, аби зміцнити прикордонні поселення на межі з Диким полем, перш за все в оборонному значенні. Тож не випадково багатьма з них використовувалося в гербі зображення озброєного лицаря. Як-то вершник у гербі Черкас. А козак з мушкетом став символом усього війська Запорізького. За Гетьманщини він усвідомлювався як герб цілої нації.

До гіпотези про наявність герба міста задовго до російського надання герба у 1845 році, схиляють нас і пізніші документальні джерела. Так, на Дипломі про надання шляхетства мешканцю Київської губернії, датованому початком XIX ст., фігурують повітові герби. Серед них - Уманський (козак зі списом). Логічно припустити, що саме його покладено в основу новоствореного міського герба у 1845 році. Позаяк Герольдія прагнула для міст на новоприєднаних вкінці XVIII ст. землях, опираючись на головну властивість герба - спадковість та незмінність - зберегти старі герби і тільки тим містам, які їх не мали, створювала нові.

Разом з тим, внесені зміни у поділ щита, доповнення зображенням у верхній частині (главі) - гербом губернського міста, тобто двоголовим орлом, на грудях якого вміщувався герб

губернського міста, підкресливали ієрархічний принцип побудови територіально-адміністративної системи: повітове місто підпорядковане намісництву, що складає частину Російської імперії, і яке підлягає її верховній владі.

Пропонований до затвердження герб Умані, реконструйований на основі архівних джерел та документальних матеріалів, успадкував головну гербову фігуру своїх попередників. В основі графічної подачі зображення уманського герба з документу поч. ХІХ ст. зі збірки Центрального історичного архіву у м. Києві (ЦДІА у м. Києві Ф.220., Оп.1., Спр. 589., Арк.1). Оскільки, зображення найстарішого з відомих нині зображень герба міста Умані - чорнобіле, кольорова гама вирішена на основі герба Умані 1845 року, затвердженого імператорським указом 6 жовтня 1845 р. "О гербах городов военного ведомства: Елисаветграда, Ольвиополя, Умани, Вознесенска, Новомиргорода и Новогеоргиевска" і, який гіпотетично міг успадкувати кольорові сполуки попередника.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ГЕРБ МІСТА

У м а н і

Дане Положення на основі історичної традиції відновлює герб міста, зберігає його опис та порядок використання.

1. Герб міста є історичним символом міста, офіційним атрибутом міського самоврядування.

2. Еталон герба в авторському виконанні та супровідні документи (Положення, Опис) зберігаються у міському краєзнавчому музеї й мають вільний доступ для ознайомлення мешканців міста.

3. Репродукування та тиражування міського герба здійснюється:

• у вигляді кольорового, чорнобілого, об'ємного чи графічного зображення;

• довільною технікою виконання та з різноманітних матеріалів;

• довільних (з дотриманням пропорцій) розмірів;

При репродукуванні та тиражуванні міського герба має бути збережена кольорова та графічна тотожність еталону та його опису.

4. Зображення герба відтворюється:

• на фасаді будинку міської Ради народних депутатів;

• у сесійному залі міської Ради народних депутатів та приміщенні виконкому;

• бланках, штампах та печатці міської Ради народних депутатів;

• офіційних виданнях міської Ради народних депутатів, міській пресі;

• приміщеннях головпоштамту, автобусного вокзалу, центральних шляхах при в'їзді до міста,

• міському комунальному та муніципальному (міліція, зв'язок, невідкладна медична допомога) транспорті;

4. Зображення герба використовується:

• як елемент святкового оформлення міста під час урочистих церемоній та свят (День міста, фестивалі, виставки)

• під час урочистої церемонії присяги новообраного Голови міського органу самоврядування;

• на дипломі Почесного громадянина міста, привітальних листах, важливих історичних документах (угодах і т. ін)

5. Всі підприємства, установи, організації та фізичні особи можуть використовувати тільки затверджене зображення герба (

згідно еталону), а з комерційною метою (реклама товару, фірми, виготовлення сувенірної продукції) - з дозволу виконкому міської Ради народних депутатів відповідно до Положення "Про Гербовий збір за право використання символіки міста", яке затверджує голова виконкому міської ради народних депутатів.

При цьому у ньому має бути зазначено, що згадані суб'єкти господарської діяльності зобов'язані до сплати Гербового збору, який складає 1% вартості продукції:

- кошти від Гербового збору надходять до міського бюджету і можуть бути використані тільки на культурно-освітні цілі (реставрація пам'яток історії, краєзнавчі видання)
- дозвіл на користування зображенням міського герба передбачає моральну відповідальність користувача за якість товару, на якому він зображений. У разі втрати популярності товару через погіршення якості, власник знаку (міськвиконком) має право розірвати угоду з фірмою виробником.

Дія даного пункту Положення не поширюється на культурно-освітні та навчальні заклади, Збройні Сили, юридичні та фізичні особи, що використовують зображення міського герба з метою національно-патріотичного, гуманістичного виховання молоді та формування національної самосвідомості громадян України.

6. Виключні права на використання герба належать міській Раді народних депутатів;
7. Не дозволяється без спеціальної згоди міської Ради народних депутатів використання герба у випадках, непередбачених цим Положенням;
8. Контроль за виконанням цього Положення покладається на голову міської ради народних депутатів.

ОПИС ГЕРБА МІСТА

УМАНІ

На синьому тлі срібний козак зі списом.

Символіка герба міста Умані

Козак зі списом відомий як герб міста близько 200 років.

Озброєний лицар є символом захисту краю, міста від ворогів. Він згадує про славне козацьке минуле міста, яке в нелегкий час борні за незалежність України, стало осередком козацького полку.

Синій колір в геральдиці символізує вірність, чесність, бездоганність та царські чесноти.

Історична довідка про прапор міста Умані

Традиція прапорництва є достатньо розвинутою в Україні. Писемні джерела, архівні та музейні пам'ятки засвідчують її розмаїтість. Найчисельнішими були групи козацьких, міських, цехових, земельних прапорів. На жаль, чимало їх втрачено. Інші очікують свого ретельного дослідження.

Особливо поширеною була традиція створення прапорів у поселеннях, що набули Магдебурзьке право, на жителів яких покладалися обов'язки збройного захисту міст.

У міському прапорництві злились два потоки: народної творчості, який живили невичерпні джерела козацького прапорництва та європейської вексилологічної традиції - використання міських знаків. Свідчення цьому, відома група київських прапорів 1651 року, описана академіком Я. Ісаєвичем. На окремих з них бачимо зображення міського київського герба, однак за іншими ознаками (формою, матеріалом, кольоровою гамою) вони близькі до козацьких прапорів.

На жаль, скасування Гетьманщини, уніфікація державного життя в російській імперії, свідоме нищення царатом історичної пам'яті українського народу, негативно позначились на стані збереження цих важливих документів епохи. Тільки окремі з них збереглись до нашого часу, що не дозволяє у повному обсязі реконструювати міську прапорову спадщину, яка є складовою загальної політичної культури нації.

З небагатьох відомих зразків міського прапорництва заслуговує на увагу прапор Чернівців , що був виготовлений до ювілею першої згадки про місто у 1908 році. Це квадратне полотнище , обрамлене лиштвою з рівнобічних трикутників. На прапорі з двох боків зображені герби Австрійської імперії та міста Чернівців. З врахуванням форм та пропорцій старовинного прапора створена нова хоругва міста, затверджена у липні 1992 року сесією міської ради Чернівців .

Цей же прапор послуговував зразком для створення міських прапорів Львова, Вінниці, Теробовлі та інших міст України. Таким

38

ином, є підстави говорити про народження традиції сучасного міського прапорництва в Україні.

На сьогодні вже більше двох десятків міст з різних регіонів (перед них чимала частка тих, які увійшли до Ліги історичних міст України), зусиллями науковців та влади відновили історичну традицію міського прапорництва, вбачаючи в цьому процесі важливий елемент формування історичної пам'яті, національної самосвідомості - активних чинників демократичного громадянського суспільства.

Створення прапора міста Умані, з урахуванням історичної традиції міського та козацького прапорництва в Україні, сприятиме активізації процесу національного відродження.

Положення про прапор міста

У м а н і

1. Прапор міста є офіційним атрибутом (символом) міського самоврядування.

2. Прапор міста (оригінал) встановлюється у службовому кабінеті виконавчого органу міського самоврядування, а на час скликання сесії переноситься до сесійного залу.

3. Репродукування та тиражування міського прапора здійснюється:

- у вигляді кольорового, чорнобілого зображення;
- довільною технікою виконання та з різноманітних матеріалів;
- довільних (з дотриманням пропорцій) розмірів;

При репродукуванні та тиражуванні міського прапора має бути забезпечена кольорова та графічна тотожність оригіналу та його опису.

4. Прапор піднімається на шпилі перед будинком міської ради та приміщенню:

- в дні державних свят України ;
- під час проведення сесії міської ради народних депутатів;
- прийому офіційних делегацій;
- урочистих церемоній та свят;

За обставин, коли здійснюється одночасне підняття прапорів України та міста, прапор міста не може перевищувати за розмірами Державний прапор України і розміщується справа від нього (з боку прапора).

У випадку одночасного підйому прапора міста та прапора організації, фірми, установи (якщо вони розташовані поруч) прапор організації повинен не перевищувати розміри прапора міста і розташовуватися з права від нього .

5. Прапор міста може бути піднятий під час церемоній та інших урочистих заходів, які проводять представницькі та виконавчі органи влади, міські громадські об'єднання, підприємства, установи та організації, незалежно від форм власності, а також під час сімейних урочистих заходів .

6. Прапор міста використовується:

• як елемент святкового оформлення міста під час урочистих церемоній та свят (День міста, фестивалі, виставки)

• під час урочистої церемонії присяги новообраного Голови міського органу самоврядування;

7. Всі підприємства, установи, організації та фізичні особи можуть використовувати тільки затверджене зображення прапора міста, а з комерційною метою (реклама товару, фірми, виготовлення пірної продукції) - з дозволу виконкому міської Ради народних депутатів відповідно до Положення "Про Гербовий збір за право використання символіки міста", яке затверджує голова виконкому міської ради народних депутатів.

При цьому у ньому має бути зазначено, що згадані суб'єкти господарської діяльності зобов'язані до сплати Гербового збору, який складає 1% вартості продукції:

• кошти від Гербового збору надходять до міського бюджету і можуть бути використані тільки на культурно-освітні цілі (виставка пам'яток історії, краєзнавчі видання);

• дозвіл на користування зображенням прапора міста передбачає моральну відповідальність користувача за якість товару, на якому він зображений. У разі втрати популярності товару через погіршення якості, власник знаку (міськвиконком) має право розірвати угоду з фірмою виробником.

Дія даного пункту Положення не поширюється на культурно-освітні та навчальні заклади, Збройні Сили, юридичні та фізичні особи, що використовують зображення прапора міста з метою національно-патріотичного, гуманістичного виховання молоді та формування національної самосвідомості громадян України.

6. Виключні права на використання прапора міста належать міській Раді народних депутатів.

7. Не дозволяється без спеціальної згоди міської Ради народних депутатів використання прапора міста у випадках, непередбачених цим Положенням.

8. Контроль за виконанням цього Положення покладається на голову міської ради народних депутатів.

О П И С П Р А П О Р А М І С Т А

У М А Н І

Прапор міста являє собою прямокутне полотнище синьої барви із співвідношенням сторін 1:1 /розмір полотнища згідно з еталоном 100х100 см/.

У центрі - зображення головної фігури міського герба - срібного козака зі списом. Зверху і знизу полотнище оздоблене лиштвою червоного кольору, яка складає 1/8 ширини прапора. На лишті рівномірно розміщено 14 срібних зірок. Лицевий /аверс/ та зворотній /реверс/ боки однакові.

Древяк прапора /довжина - 2,5м, діаметр - 5 см/ - пофарбоване у жовтий колір. Верхівка древяка прапора увінчана металевою маківницею, кулястим наконечником жовтого кольору, що кріпиться /навінчується/ на базу того ж кольору.

Символіка прапора міста

Умані

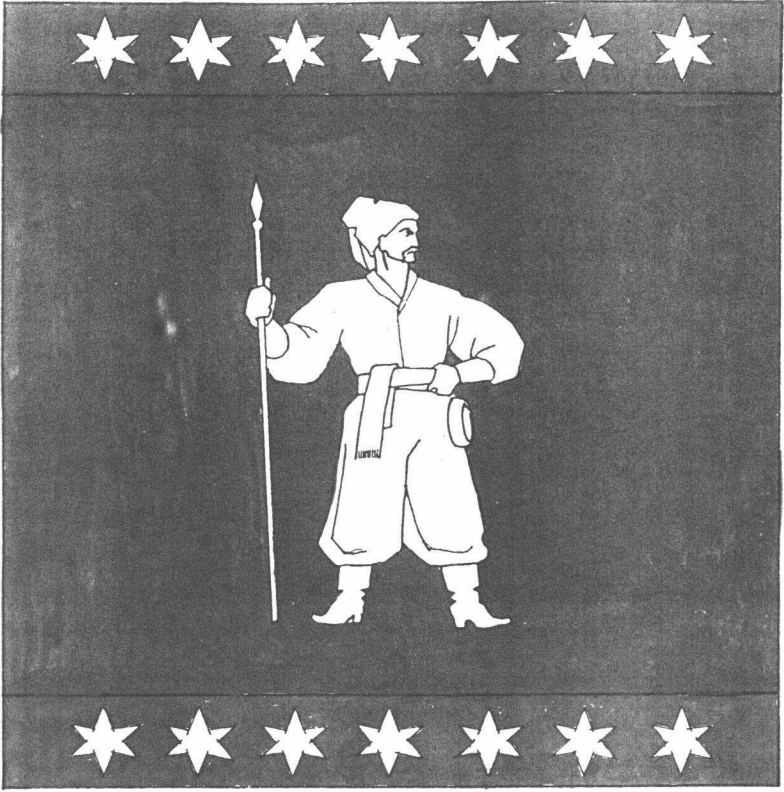
Козак зі списом відомий як герб міста близько 200 років.

Озброєний лицар є символом захисту краю, міста від ворогів. Він розмовляє про славне козацьке минуле міста, яке в нелегкий час борні за незалежність України, стало осередком козацького полку.

Срібні зірки - символізують чотирнадцять козацьких сотень, які входили до складу Уманського полку.

Синій колір в геральдиці символізує вірність, чесність, бездоганність та лицарські чесноти.

Червоний колір лиштви - нагадує про мужність та силу, сміливість, проявлені мешканцями міста при захисті свого краю, міста від ворогів.

Положення про печатку міста

У М А Н І

1. Печатка міста є офіційним атрибутом (символом) міського самоврядування.

2. Печатка міста виготовляється в одному екземплярі і зберігається у службовому кабінеті Голови органу міського самоврядування.

3. Печаткою міста скріплюються найважливіші документи міського уряду, які мають історичну вагу:

- присяга Голови міського уряду (органу самоврядування);
- урочисті акти;
- угоди про співробітництво та товариські взаємини ;
- Диплом Почесного громадянина міста;
- вітальні листи до ювілеїв, пам'ятні адреси;
- посвідчення до міських відзнак (премій в галузі мистецтва і т.

4. Печатка міста використовується під час урочистої церемонії передачі влади новообраному Голові міського уряду (органу самоврядування).

ОПИС ПЕЧАТКИ МІСТА

УМАНІ

Печатка має форму кола діаметром 50 мм . В центрі печатки у колі діаметром 42 мм зображено головну фігуру міського герба - козака зі шаблею. По колу легенда: Печатка Міста Умані. Як роздільники використано хрест та зірочки.

При створенні печатки (форма, розділові знаки легенди) враховано традиції магістратських печаток України.

